

ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ ВИРОБНИЧИХ СИСТЕМ І СОЦІУМУ

УДК 330:658.5

АНАЛІЗ ФУНКЦІОНУВАННЯ М'ЯСОПРОДУКТОВОГО ПІДКОМПЛЕКСУ ВІННИЦЬКОЇ ОБЛАСТІ ©

О.А. АЛЕКСЕЄНКО,
аспірант*,
Вінницький національний
аграрний університет
(м. Вінниця)

У статті проводиться аналіз функціонування м'ясопродуктового підкомплексу Вінницької області. Досліджувались ключові проблеми постачання, переробки та реалізації продукції для м'ясопереробних підприємств. На основі проведених досліджень розроблялись пропозиції подальшого розширення виробництва м'яса на основі організації м'ясопродуктових підкомплексів в регіоні. У результаті дослідження визначено негативні фактори впливу на функціонування підприємств м'ясопродуктового підкомплексу регіону, серед яких: нестабільність світового ринку м'яса, що змусило переглянути номенклатуру виробництва та скоротити її; падіння купівельної спроможності населення та відповідно попиту на національному ринку; відсутність зовнішніх та внутрішніх інвестицій для зростання потужностей переробних підприємств; подорожчання продукції та зменшення доходів населення; відсутність підтримки сільськогосподарських товаровиробників державою, що унеможливує впровадження нових технологій виробництва; застаріла система сертифікації та стандартизації та її невідповідність європейським вимогам. У результаті дослідження встановлено, що у Вінницькій області є всі умови для успішного функціонування підприємств м'ясопродуктового підкомплексу: відбувається динамічний розвиток сировинної бази, формуються переробні та забійні пункти, у області прийняті та діють програми підтримки сільськогосподарства.

Ключові слова: м'ясо, м'ясопродуктовий підкомплекс, виробництво, підприємства, поголів'я тварин, Вінницька область.

Табл. 4. Літ. 7.

Постановка проблеми. Першочерговими завданнями, які сьогодні ставить європейська спільнота перед економікою нашої країни та агропромисловим комплексом у тому числі є вирішення продовольчої та ресурсних проблем. М'ясопродуктовий підкомплекс є частиною функціональної структури агропромислового виробництва, що забезпечує населення якісними продуктами харчування. Нині ряд кризових явищ, які спостерігаються в тваринництві призвели до спаду виробництва та скорочення щорічного споживання м'яса на душу населення. Реалізація інноваційно-інвестиційного розвитку підприємств переробної

© О.А. АЛЕКСЕЄНКО, 2017

* Науковий керівник: доктор економічних наук Ціхановська В.М.

промисловості АПК Вінницької області вимагає детального опису переходу від нинішнього до майбутнього стану [1, с. 74]. Для обґрунтування ефективного функціонування підприємств м'ясопродуктових підкомплексів в регіонах необхідно проаналізувати сучасний стан розвитку галузі тваринництва та визначити основні проблеми, які негативно впливають на виробництво в умовах інтеграційних відносин.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Значний внесок у вирішення організаційно-економічних проблем розвитку м'ясопродуктового підкомплексу зробили А. Мазур [1], В. Бондаренко [2], О. Гнилянська [3], Р. Логоша [4], В. Ціхановська [5], П. Пуцентейло, О. Мазуренко, К. Міненко, Б. Мельник, В. Месель-Веселяк та ін. Учені дійшли висновку, що показники розвитку м'ясопродуктового підкомплексу знаходяться на значно нижчому рівні потенційно можливих і наголошують на терміновій необхідності реформування даного сектора економіки. Саме для визначення подальших шляхів удосконалення функціонування м'ясопродуктового підкомплексу необхідно проаналізувати його сучасний стан в умовах інтеграційних відносин.

Формулювання цілей статті. Метою статті є аналіз виробництва м'ясопродуктового підкомплексу у Вінницькій області та виявлення потенційних можливостей для розвитку галузі тваринництва.

Виклад основного матеріалу дослідження. Вінниччина нині залишається одним із найважливіших аграрних регіонів України, де виробляється 8,4% валової продукції сільського господарства держави, у тому числі продукції тваринництва – 9,6 % [6]. За даними Головного управління статистики у Вінницькій області [7] станом на 1 січня 2017 року в усіх категоріях господарств області нараховувалось великої рогатої худоби майже 301 тис. голів, що дозволило зайняти 1 місце серед регіонів України, у тому числі корів – майже 158 тис. голів (1 місце), свиней – 370,6 тис. голів (8 місце), птиці – майже 29 млн голів (1 місце). У порівнянні з попереднім роком зросла чисельність ВРХ на 3%, овець та кіз – на 13%, проте зменшилась чисельність корів на 1%, свиней – на 5% (табл. 1).

Таблиця 1

Поголів'я тварин в усіх категоріях господарств

Роки	1991	2001	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Велика рогата худоба, тис. гол								
Україна	24623,4	9423,7	4494,4	4425,8	4645,9	4534,0	3884,0	3750,3
Вінницька область	1247,1	558,8	317,2	313,4	343,4	322,8	291,1	300,7
Поголів'я свиней, тис. гол								
Україна	19426,9	7652,3	7960,4	7373,2	7576,7	7922,2	7350,7	7079,0
Вінницька область	1196,3	559,5	439,6	373,4	377,5	370,0	362,0	370,6
Поголів'я птиці, млн гол.								
Україна	246104,2	123722,0	203839,8	200760,6	214070,6	230289,8	213335,7	203986,2
Вінницька область	10787,5	5734,8	10285,3	9859,4	13805,5	23295,8	27012,5	28920,1

Джерело: сформовано за даними державної служби статистики України [3]

За 2016 рік господарствами області реалізовано худоби та птиці на забій в живій вазі 447 тис. тонн (на 5% більше порівняно з минулим роком), що дало можливість зайняти 1 місце по Україні, молока – 854 тис. тонн (більше на 2%) (1 місце), яєць – 880 млн штук (більше на 3%) (4 місце після Київської, Херсонської та Хмельницької областей).

У цілому дослідження показують, що в усіх категоріях господарств по Україні та по Вінницькій області спостерігається скорочення кількості голів: поголів'я великої рогатої худоби зменшилося у 4 рази порівняно з 2001 р. та у 7 разів порівняно з 1991 р., по досліджуваному регіону – у 2 та у 4 рази відповідно. Поголів'я свиней зменшилося майже у 3 рази порівняно з 1991 р., по досліджуваному регіону – у 3,5 разу. В той час, як поголів'я птиці в цілому по країні зменшилося майже на 4 млн., по Вінницькій області воно зросло майже в 2,8 разу, це пов'язано з розташуванням великих холдингових структур по виробництву курятини в регіоні.

У сільськогосподарських підприємствах усіх форм господарювання порівняно з 1 січнем 2016 р. відмічається зменшення чисельності великої рогатої худоби на 7%, поголів'я корів – на 3%, свиней на 9%, овець та кіз – на 14%, птиці – на 7%. Станом на 1 січня 2017 року в сільськогосподарських підприємствах області нараховувалось великої рогатої худоби 88 тис. голів, у тому числі корів – 33 тис. голів, свиней – 102 тис. голів, овець та кіз – 5 тис. голів, птиці – 19 млн голів.

За 2016 р. аграрними підприємствами в порівнянні з попереднім роком збільшено виробництво м'яса (реалізація худоби та птиці на забій) на 6% і склало 393 тис. тонн живої ваги, виробництво молока – на 1% (194 тис. тонн), виробництво яєць – на 1% і становить 341 млн штук [2].

У господарствах населення за 2016 рік реалізація худоби та птиці на забій в живій вазі зменшилась на 4% в порівнянні з минулим роком і склала 54 тис. т, однак збільшилось виробництво молока на 2% (660 тис. т), виробництво яєць на 4% (540 млн шт.).

Чисельність поголів'я худоби та птиці, що утримується в господарствах населення, проти 1 січня 2016р. скоротилась по коровах – на 1%, свинях – на 4%, проте збільшилась чисельність ВРХ на 7%, овець та кіз – на 18%, птиці – на 2% [7].

Дещо інша тенденція стосовно виробництва основних видів продукції тваринництва спостерігається по Україні [8]. Як свідчать дослідження, зростання виробництва м'яса спостерігалось протягом 2010-2013 рр., починаючи з 2014 р., незначне скорочення: у 2014 на 29,8 тис. т, та на 37 тис. т у 2015 р.

За даними Головного управління статистики у Вінницькій області за січень-вересень 2016 року в сільському господарстві індекс обсягу сільськогосподарського виробництва склав 114,3% до відповідного періоду минулого року, в т.ч. в рослинництві – 121,8 %, в тваринництві – 102,5 %.

В сільськогосподарських підприємствах забезпечено приріст виробництва в порівнянні з відповідним періодом минулого року на 21,8 %, в господарствах населення на 4,6% [7].

За підсумками 9-ти місяців 2016 року Вінницька область зайняла 1 місце серед регіонів України за обсягами виробництва валової продукції сільського господарства за темпами виробництва та за обсягами виробництва на одну особу.

Однією з проблем розвитку галузі тваринництва є недостатній обсяг власного капіталу та відсутність зовнішніх джерел фінансування для розвитку додаткових потужностей виробництва. Тому одним із напрямів залучення додаткових фінансових ресурсів є інвестиції.

У 2016 р. в економіку області іноземними інвесторами вкладено 18,1 млн дол США прямих іноземних інвестицій (акціонерного капіталу) проти 5,3 млн дол у 2015 р.

У 2016 р. надходження прямих інвестицій здійснили інвестори 17 країн світу. Найбільші вкладення спостерігаються у промисловість 15,4 млн дол [9].

З метою сприяння прибутковому господарюванню власників особистих селянських, фермерських господарств, сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів, інших суб'єктів господарювання на селі та сільського населення через підвищення рівня їх знань, вдосконалення практичних навичок, покращення добробуту сільських мешканців та розвиток сільської місцевості, задоволення та захист соціальних, економічних, екологічних та інших інтересів у області прийнята та діє Програма розвитку особистих селянських, фермерських господарств, кооперативного руху на селі та дорядництва на 2016-2020 рр. від 11 лютого 2016 року № 40 [10].

У рамках державної підтримки підприємств АПК у Вінницькій області діють дві Постанови Кабінету Міністрів України від 8 лютого 2017 р. № 83 (Про затвердження Порядку розподілу бюджетної дотації для розвитку сільськогосподарських товаровиробників та стимулювання виробництва сільськогосподарської продукції у 2017 році) та від 1 березня 2017 р. № 130 (Про затвердження Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для часткової компенсації вартості сільськогосподарської техніки та обладнання вітчизняного виробництва).

Першим документом визначено, що розподіл бюджетної дотації здійснюється за такими напрямками:

- бюджетна дотація товаровиробникам, які займаються розведенням свійської птиці та/або виробництвом м'яса свійської птиці та/або виробництвом яєчних продуктів, яєчного альбуміну, яєчного порошку;

- бюджетна дотація іншим товаровиробникам, які провадять види діяльності, визначені в пункті 161.3 статті 161 Закону України “Про державну підтримку сільського господарства України” (крім КВЕД 01.47, 10.12 та 10.80).

При цьому щомісячний розмір бюджетної дотації товаровиробникам, які займаються птахівництвом, не може перевищувати 50 відсотків виділених асигнувань на бюджетну дотацію у поточному місяці [11].

У другому документі, у ст. 3 визначено, що одержувачами бюджетних коштів є юридичні особи та фізичні особи – підприємці, основною діяльністю яких є постачання сільськогосподарських товарів (за визначенням, наведеним у пункті 2.15 статті 2 Закону України “Про державну підтримку сільського господарства України”), вироблених ними на власних або орендованих основних засобах, за умови, що питома вага вартості таких сільськогосподарських товарів становить не менше 75 відсотків вартості всіх товарів, поставлених такими юридичними та фізичними особами протягом попередніх 12 послідовних звітних податкових періодів сукупно. У ст. 4. зазначено, що бюджетні кошти спрямовуються на забезпечення сільськогосподарських товаровиробників вітчизняною технікою та обладнанням для агропромислового комплексу шляхом здійснення часткової компенсації вартості техніки та обладнання, придбаних у виробників та/або їх дилерів [12].

Серед негативних аспектів розвитку тваринництва є щорічне зменшення поголів'я худоби як на загальнодержавному, так і на регіональному рівні (за винятком поголів'я птиці). Скорочення кількості поголів'я худоби відбулось за рахунок зниження чисельності худоби як в сільськогосподарських підприємствах, так і в господарствах населення.

Тенденції щодо виробництва основних видів продукції тваринництва наведені в таблиці 2,3.

Таблиця 2

**Виробництво м'ясопродуктового підкомплексу за 2015-2016 рр.
по Вінницькій області**

	Господарства усіх категорій			Сільгосподарські підприємства *		
	2016	2015	2016 у % до 2015	2016	2015	2016 у % до 2015
Виробництво молока, тис. т	853,6	838,4	101,8	194,0	193,0	100,5
Виробництво яєць птиці, млн штук	880,2	857,4	102,7	340,5	338,1	100,7
Виробництво вовни, т	11	13	84,6	3	5	60,0
Чисельність поголів'я, тис. голів:						
великої рогатої худоби	308,8	300,7	102,7	88,1	94,9	92,8
в т.ч. корів	157,7	159,8	98,7	33,3	34,3	97,1
Свиней	351,3	370,6	94,8	102,4	112,7	90,9
Овець і кіз	38,3	33,9	113,0	4,5	5,2	86,5
Птиці свійської	27649,3	28920,1	95,6	19159,6	20618,1	92,9

Джерело : [12]

У 2016 р. господарствами населення вироблено на 1,8 % більше молока, ніж у 2015 р. (табл. 3), виробництво яєць також збільшилося на 2,7 %, при цьому виробництво вовни зменшилося на 2 т. Стосовно чисельності поголів'я: кількість корів, свиней та птиці зменшилася, а кількість овець і кіз зросла на 7%.

Таблиця 3

**Зведені дані по тваринництву в усіх категоріях господарств
за січень-лютий 2017 р. по Вінницькій області**

	Усі категорії господарств			Сільгоспідприємства всіх форм власності*		
	2017	2016	2017 у % до 2016	2017	2016	2017 у % до 2016
Реалізовано на забій худоби та птиці в живій вазі, тис. т	70,7	75,8	93,3	58,6	63,2	92,7
Виробництво молока, тис. т	105,6	107,2	98,5	30,1	29,9	100,7
Виробництво яєць, млн штук	120,2	120,5	99,8	64,9	65,5	99,1
Чисельність поголів'я, тис. голів:						
великої рогатої худоби	326,9	319,1	102,4	89,8	96,3	93,3
в т.ч. корів	157,7	160,0	98,6	33,3	34,7	96,0
свиней	315,3	358,4	88,0	94,8	113,9	83,2
овець і кіз	37,3	34,9	106,9	4,7	5,9	79,7
птиці	27197,5	28652,1	94,9	19740,4	21337,2	92,5

Джерело : [12]

Як бачимо, виробництво яєць та молока залишається поки що прерогативою господарств населення, як і вирощування великої рогатої худоби, зокрема корів. У поточному році ситуація зазнала незначних змін щодо виробництва яєць.

У 2017 р. на переробних потужностях області за січень поточного року виготовлено 798 т м'яса великої рогатої худоби, що на 14% більше порівняно з січнем минулого року, 533 т свинини, що у 2,5 рази вище рівня минулого року, 18208 т мяса птиці свійської замороженої, що перевищує минулорічні показники на 26,8 %, ковбасних виробів та молока вироблено на 17 % більше.

Важливе значення для розвитку галузі тваринництва має цінова політика держави (табл.4).

Таблиця 4

Обсяги та середні ціни реалізації продукції сільського господарства за всіма напрямками за 2016 рік

Назва виду продукції	Реалізовано всього, т	Середні ціни реалізації, грн за т	Перероблено на своїх потужностях та передано для перероблення на давальницьких засадах, т
Тварини сільськогосподарські живі	71350,0	25194,8	263380,1
з них велика рогата худоба	11153,2	20944,8	9,2
свині	10360,1	22009,5	17,1
вівці	29,4	19487,7	–
коні	135,2	13743,7	–
птиця свійська	49670,0	26848,1	263312,5
Вовна овець і кіз	1,6	9122,5	–
Молоко від сільськогосподарських тварин усіх видів, сире	145661,2	5361,0	244,1
Яйця птиці свійської в шкаралупі свіжі, тис. шт	303325,0	1020,8	–
з них яйця курячі в шкаралупі свіжі	215113,0	1038,1	–
з яйця всіх видів для інкубації	101,0	10248,8	x
Мед натуральний, кг	16730,0	31,6	x

Джерело: [7]

Дослідження показують, що на кінець року сільськогосподарські підприємства не залишають у себе продукцію тваринництва, вони або переробляють її на своїх потужностях, або передають для перероблення на давальницьких засадах. Як бачимо, ціна на виготовлену продукцію залишається низькою.

Виробництво продукції тваринництва, зокрема, молока в Україні може стати прибутковим, конкурентоспроможним видом агробізнесу, проте цей процес є тривалим та потребує значних інвестицій у обладнання для оптимізованої годівлі тварин, модернізації і оновлення доїльних систем, реконструкції приміщень ферм, закупівлі породного складу молочного стада [5].

Також сьогодні є проблеми в секторі приватних господарств населення, пов'язані із низькою якістю молочної сировини, що суттєво знижує її закупівельну ціну. Для вирішення цього питання необхідно спрямувати зусилля на закупівлю і використання сучасного доїльного та холодильного обладнання, яке поліпшило б якість молока.

Проблеми створення та функціонування м'ясопродуктового підкомплексу зумовлюються недосконалими трансформаційними перетвореннями виробничих зв'язків в агропромисловому виробництві. М'ясопродуктовий підкомплекс відіграє важливу роль у забезпеченні продовольчої безпеки та формуванні експортного потенціалу. Одним із важливих завдань розвитку країни є вирішення проблем галузі тваринництва, пов'язаних з забезпеченням населення якісними продуктами. Сутність полягає в взаємопов'язаному та збалансованому функціонуванні сукупності різних галузей складної інтеграційної системи "виробництво м'яса – переробка – реалізація м'ясної продукції".

Логоша Р.В. сновними причинами зниження виробництва м'яса визначив також такі: відсутність мотивації у виробників м'ясної продукції, невиправдані майбутні очікування цін і доходів від виробництва та реалізації м'ясної продукції, низький рівень державної підтримки й складний процес сертифікації м'ясної продукції при здійсненні експортної діяльності [4, с. 123].

Висновки. Наші дослідження показали, що у Вінницькій області є всі умови для успішного функціонування підприємств м'ясопродуктового підкомплексу. Аналіз статистичних даних показує, що у регіоні наявне необхідне сировинне забезпечення, інвестиційні ресурси та сприятлива кон'юнктура ринку тваринницької галузі, діють державні програми підтримки розвитку сільськогосподарських товаровиробників. Проте існує ряд негативних чинників, що впливають на функціонування м'ясопродуктового підкомплексу регіону, серед яких:

- нестабільність світового ринку м'яса, що змусило переглянути номенклатуру виробництва та скоротити її;
- падіння купівельної спроможності населення та відповідно попиту на національному ринку;
- відсутність внутрішніх інвестицій для зростання потужностей переробних підприємств;
- подорожчання продукції та зменшення доходів населення;
- відсутність підтримки сільськогосподарських товаровиробників державою на належному рівні, що унеможливує впровадження нових технологій виробництва;
- застаріла система сертифікації та стандартизації та її невідповідність європейським вимогам.

На нашу думку, саме формування ефективного організаційно-економічного механізму розвитку м'ясопродуктового підкомплексу сприятиме вирішенню вищезазначених проблем та виведе агропромислове виробництво області на новий рівень. На це і будуть спрямовані наші подальші розвідки.

Список використаних джерел

1. Мазур А.Г. Стратегічні напрями розвитку переробних підприємств АПК Вінницької області в умовах глобалізації / А.Г. Мазур, Я.В. Гонтарук // Вісник Одеського національного університету. Серія : Економіка. – 2015. – Т. 20, Вип. 3. – С. 71-74.

2. Бондаренко В. М. Розвиток ефективного виробництва молока та його промислової переробки в Україні / В. М. Бондаренко // Економіка АПК. – 2008. – № 5. – С. 61-64.

3. Гнилянська О.В. Фінансово-економічне забезпечення виробничо-господарського процесу у м'ясопродуктовому підкомплексі АПК : дис. ... к-та екон. наук : 08.00.03 / Гнилянська Ольга Василівна . – Львівськ. держ. фін. академія. – Львів, 2015. – 214 с.

4. Логоша Р. В. Аналіз сучасного стану експорту м'ясної продукції / Р.В. Логоша // Економіка АПК. – 2009. – № 10. – С. 120-124.

5. Ціхановська В. М. Стан та перспективи розвитку ринку молока та молочних продуктів України / В. М. Ціхановська. // Економіка. Управління. Інновації. Серія : Економічні науки. – 2016. – № 1. – Режим доступу: <http://nbuv.gov.ua/>.

6. Валова продукція сільського господарства України [Електронний ресурс]: Статистичний бюлетень за 2015 р. – Режим доступу : www.ukrstat.gov.ua.

7. Головне управління статистики у Вінницькій області [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.vn.ukrstat.gov.ua/>.

8. Статистичний збірник “Тваринництво України” за 2016 р. [Електронний ресурс] . – Режим доступу : www.ukrstat.gov.ua.

9. Про стан іноземного інвестування економіки [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.vin.gov.ua/>.

10. Програма розвитку особистих селянських, фермерських господарств, кооперативного руху на селі та дорадництва на 2016-2020 рр. [Електронний ресурс]: Постанова Вінницької обласної ради від 11 лютого 2015 р. № 40 – Режим доступу : <http://www.vin.gov.ua/>.

11. Про затвердження Порядку розподілу бюджетної дотації для розвитку сільськогосподарських товаровиробників та стимулювання виробництва сільськогосподарської продукції у 2017 році [Електронний ресурс]: Постанова Кабінету Міністрів України від 8 лютого 2017 р. № 83. – Режим доступу : <http://www.vin.gov.ua>.

12. Реалізація продукції сільськогосподарськими підприємствами області за 2016 рік [Електронний ресурс]: Статистичний бюлетень. – Режим доступу : <http://www.vin.gov.ua>.

Список використаних джерел у транслітерації/References

1. Mazur A. H. (2015), “Stratehichni napryamy rozvytku pererobnykh pidpryyemstv APK Vinnytskoyi oblasti v umovakh hlobalizatsiyi”, Visnyk Odeskoho natsionalnoho universytetu. Seriya : Ekonomika, T. 20, Vyp. 3., pp. 71-74.

2. Bondarenko V. M. Rozvytok efektyvnoho vyrobnytstva moloka ta yoho promyslovoi pererobky v Ukraini / V. M. Bondarenko // Ekonomika APK. – 2008. – № 5. – S. 61-64.

3. Hnylians'ka, O. V. (2015), “Finansovo-ekonomichne zabezpechennia vyrobnycho-hospodarskoho protsesu u miasoproduktovomu pidkompleksi APK” Abstract of Ph.D. dissertation , Global economy, L'vivsk. derzh. fin. akademiia, L'viv, Ukraine.

4. Lohosha R. V. (2009), “Analiz suchasnoho stanu eksportu m'yasnoyi produktsiyi”, Ekonomika APK, vol. 10, pp. 120-124.

5. Tsikhanovs'ka V. M. (2016), “Stan ta perspektyvy rozvytku rynku moloka ta molochnykh produktiv Ukrainy”, *Ekonomika. Upravlinnya. Innovatsiyyi. Seriya: Ekonomichni nauky*, vol 1, available at: <http://nbuv.gov.ua/>.
6. Statystychnyj biuleten' (2015), “Agriculture Vinnytsia 2014”, available at: www.ukrstat.gov.ua.
7. The official website of the State Statistics Service Vinnyts'kij oblasti (2016), available at: <http://www.vn.ukrstat.gov.ua>.
8. Statystychnyi zbirnyk “Tvarynnytstvo Ukrainy” za 2016 r. [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu : www.ukrstat.gov.ua.
9. Pro stan inozemnoho investuvannia ekonomiky [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu : <http://www.vin.gov.ua/>.
10. Ofitsijnyj sajt Vinnyts'koi oblasnoi derzhavnoi administratsii (2016), “Prohrama rozvytku osobystykh selianskykh, fermerskykh gospodarstv, kooperatyvnoho rukhu na seli ta doradnytstva na 2016-2020 rr.”, available at: <http://www.vin.gov.ua/>.
11. Pro zatverdzhennia Poriadku rozpodilu biudzhetnoi dotatsii dlia rozvytku silskohospodarskykh tovarovyrobnykiv ta stymuliuvannia vyrobnytstva silskohospodarskoi produktsii u 2017 rotsi [Elektronnyi resurs]: Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 8 liutoho 2017 r. № 83. – Rezhym dostupu : <http://www.vin.gov.ua>.
12. Statystychnyj biuleten (2016), “Realizatsiia produktsii silskohospodarskymy pidpriemstvamy oblasti za 2016 rik ”, available at: www.ukrstat.gov.ua.

ANNOTATION

ANALYSIS OF THE OPERATION OF ENTERPRISES OF MEAT PRODUCTION SUB COMPLEX IN VINNYTSIA REGION

*ALEKSIENKO Oleksandra,
Post-graduate Student,
Vinnytsia National Agrarian University
(Vinnytsia)*

The article deals with the problems of operation of meat production complex in Vinnytsia region. The problem of supply, processing and marketing of meat products were discussed. The goal of the article is to analyze the current state of meat production in Vinnitsa region. Based on the conducted studies, proposals were developed for further expansion of meat production through the organization of meat production subcomplex in the region. The study identified negative factors affecting the operation of enterprises of meat production subcomplex of the region, including the instability of the world market of meat that has forced reconsideration of the nomenclature of production and its reduction; the fall in the purchasing power of the population and hence demand on the national market; lack of external and internal investments to increase the capacity of enterprises; increased cost of production and reduced incomes; lack of support to agricultural producers by the state, which makes impossible the introduction of new technologies in production; outdated system of certification and standardization and its inconsistency with European standards. The study found that in Vinnytsia region there are all conditions for

the successful functioning of the enterprises of meat production subcomplex: the dynamic development of raw materials base, creation of processing and slaughter enterprises in the region, the programs for support and development of agriculture sector are adopted.

Key words: meat, meat production subcomplex, livestock, production, enterprises, Vinnytsia region.

Tabl. 4. Lit 12.

АННОТАЦИЯ АНАЛИЗ ФУНКЦИОНИРОВАНИЯ МЯСОПРОДУКТОВОГО ПОДКОМПЛЕКСА ВИННИЦКОЙ ОБЛАСТИ

АЛЕКСЕЕНКО Александра Анатолиевна,
аспирант,
Винницкий национальный аграрный университет
(г. Винница)

В статье проводился анализ функционирования мясопродуктового подкомплекса Винницкой области. Исследовались ключевые проблемы снабжения, переработки и реализации продукции для предприятий. На основе проведенных исследований разрабатывались предложения по дальнейшему расширению производства мяса на основе организации мясопродуктового подкомплекса в регионе. В результате исследования определены негативные факторы влияния на функционирование предприятий мясопродуктового подкомплекса региона, среди которых: нестабильность мирового рынка мяса, что стало причиной пересмотра номенклатуры производства и её сокращения, падение покупательной способности населения и, соответственно, спроса на национальном рынке; отсутствие внешних и внутренних инвестиций для роста мощностей перерабатывающих предприятий; удорожание продукции и уменьшение доходов населения; отсутствие поддержки сельскохозяйственных товаропроизводителей государством; устаревшая система сертификации и стандартизации и её несоответствие европейским требованиям. В результате исследования установлено, что в Винницкой области есть все условия для успешного функционирования предприятий мясопродуктового подкомплекса: происходит динамичное развитие сырьевой базы, формируются перерабатывающие и убойные пункты, в области приняты и действуют программы поддержки сельского хозяйства.

Ключевые слова: мясо, мясопродуктовый подкомплекс, производство, предприятия, поголовье животных, Винницкая область.

Табл. 4. Лит. 12.

Інформація про автора

АЛЕКСЕЄНКО Олександра Анатоліївна – аспірант Вінницького національного аграрного університету, викладач Вінницького технічного коледжу, (м. Вінниця, e-mail: ukraika89@gmail.com).

ALEKSIENKO Oleksandra – Post-graduate Student, Vinnytsia National Agrarian University, Teacher of Vinnytsia Technical College, (Vinnytsia, e-mail: ukraika89@gmail.com).

АЛЕКСЕЕНКО Александра Анатолиевна – аспирант Винницкого национального аграрного университета, преподаватель Винницкого технического колледжа, (г. Винница, e-mail: ukraika89@gmail.com).

